

Analyse: Aftalen med briterne er stadig en hård Brexit

ALTINGET, Rikke Albrechtsen, den 24. december 2020

BREXIT: Der er julelys for enden af tunnelen. En aftale om det fremtidige forhold mellem EU og briterne er på plads. Det afværger en kaotisk no deal-situation 1. januar, men indvarsler samtidig en hel ny og mere kompliceret æra for de to parter.

BRUXELLES: Et lettelsens suk lyder på begge sider af Den Engelske Kanal, efter det i sidste øjeblik er lykkedes at finde en aftale for det fremtidige samarbejde mellem de to sider, inden briterne for alvor lukker døren bag sig til EU-klubben 1. januar.

Lettelsen kan dog ikke skygge for, at det for første gang i EU's historie er sket, at blokken har indgået en stor, forkromet international aftale, der giver ringere handels- og samarbejdsvilkår.

Det er selvfølgelig en hel naturlig konsekvens af de visioner for den britiske exit fra Unionen, som premierminister Boris Johnson står for. Men mens begge sider soler sig i skæret fra den triumf, det er, at de overhovedet nåede i mål, er det vigtigt at holde øje med alle de ting, som nu bliver mere kompliceret.

1. Frihandel er ikke, hvad det har været

Ja, for første gang indgår EU en aftale med et tredjeland, hvor handel med varer kan ske uden told og uden kvoter. Det betyder dog langt fra, at tingene forbliver, som de var. Fra 1. januar skal der nu udfyldes toldpapirer, laves sikkerheds- og fødevarekontroller med mere på varer, der kommer ind i EU fra Storbritannien. Den frie adgang gælder også kun varer, der er lavet i Storbritannien med britiske materialer. Der kommer begrænsninger på, hvor mange udenlandske dele der må være i britisk-producerede biler, køleskabe, legetøj med mere, før de kan slippe for at blive pålagt told. Samtidig vil nogle landbrugsprodukter være forbudt at indføre i Unionen af fødevarer sikkerhedshensyn, for eksempel læggekartofler.

2. Der skal fiskes mindre i britiske farvande

Adgangen til briternes vande var det, der for alvor var ved at få en aftale til at gå i fisk lige til det sidste. For briterne er det et spørgsmål om selvstændighed. For lande som Danmark, Frankrig, Belgien og Holland er det et spørgsmål om adgang til vande, som de har fisket i i århundreder, før der overhovedet var noget, der hed et lands ret til en 200 sømils eksklusiv zone omkring deres territorium. Bundlinjen er, at der

kommer til at være en betydelig reduktion i mængden af fisk, europæiske både kommer til at måtte hente i de britiske farvande. Og at det kommer til at ramme særligt de nordjyske fiskersamfund hårdt, som i forvejen er blevet nikket en skalle af den uventede udslettelse af hele minkindustrien.

3. Det er slut med fri bevægelse

Der er store forandringer i vente for dem, der vil bo, arbejde, læse eller generelt bevæge sig frit mellem EU og Storbritannien fra 1. januar. Retten til fri bevægelse bortfalder mellem de to parter og erstattes af en ordning, som godt nok betyder, at det ikke kræver visum at rejse frem og tilbage, men som sætter begrænsninger på, hvad du må lave, og hvor længe du må opholde dig der, hvis du som brite bevæger dig til EU-land eller omvendt.

Briterne risikerer også at blive ramt af, at EU-landene pt. på grund af corona har lukket for indrejse fra borgere fra de fleste lande uden for EU, medmindre de har et anerkendelsesværdigt formål, hvilket kommer i tillæg til alle de grænselukninger, der blev indført i denne uge på grund af bekymring for den særlige smitsomme variation af coronavirussen, som var på vej ud af kontrol i Storbritannien.

4. Virksomheder har én uge til at omstille sig

Ja, de har i årevis fået tudet ørerne fulde af, at de skulle gøre sig parate. Men til hvad? Det får de nu at vide, syv dage før de skal til at operere efter et helt nyt regime. De vil skulle sætte sig ind i, hvad der står med småt om alt fra oprindelseslandsregler til

databeskyttelse midt i en juletid. Det er nærmest umuligt at forestille sig, at de rent faktisk kan operere efter de nye regler fra 1. januar. Spørgsmålet er, om der vil blive slået hårdt ned på fejl og regelbrud, eller om de to siders myndigheder vil give dem lidt line, så de har en chance for at omstille sig.

5. Det har myndigheder også

Fra 1. januar skal de europæiske myndigheder navigere efter en flere tusind sider international traktat, og chancen for, at de faktisk når at få den læst inden da, er lille. Mod al normal skik og brug kommer teksten ikke engang til at være på deres nationale sprog til at begynde med på grund af det ekstreme tidspres.

Det betyder, at en dansk, bulgarsk og italiensk tolder, veterinærinspektør eller borgerserviceperson vil skulle administrere efter komplicerede nye regler, som kun foreligger på engelsk.

Det vil nærmest være et mirakel, hvis det ikke ender i kaos.